

Fidesz – Magyar Polgári Szövetség
Országgyűlési Képviselőcsoportja
Országgyűlési képviselő

ORSZÁGGYŰLÉS HIVATALA

Érkezett: 2024 JÚN 07.

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Egységes javaslattervezetethez készített indokolás megküldése**

Benyújtó: **Szatmáry Kristóf (Fidesz), Barcza Attila (Fidesz), Hollik István (KDNP)**

Törvényjavaslat címe, száma: **A magyar fogyasztók és vállalkozások érdekében történő fellépésről szóló törvényjavaslat (T/6547. szám)**

Az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014. (II. 24.) OGY határozat (a továbbiakban: HHSZ) 137/A. § (1) bekezdése alapján iromány-nyilvántartásba vétel céljából megküldöm a magyar fogyasztók és vállalkozások érdekében történő fellépésről szóló törvényjavaslatnak (T/6547.) a HHSZ 46. § (10) bekezdése alapján megszerkesztett egységes javaslattervezetethez készített indokolást.

Budapest, 2024. június 3.

.....
Szatmáry Kristóf

Fidesz – Magyar Polgári Szövetség
Országgyűlési Képviselőcsoportja
Országgyűlési képviselő

Előterjesztői indokolás
a magyar fogyasztók és vállalkozások érdekében történő fellépésről szóló 2024. évi
törvényhez

Általános indokolás

Az elmúlt két évtizedben az internet és a közösségi média használatának a széleskörű terjedésével újfajta kereskedelmi, értékesítési, üzleti modellek jöttek létre. A fogyasztók és a vállalkozások közé digitális szolgáltatók ékelődtek be, melyek a fogyasztókból és az árujukat, szolgáltatásukat kínáló vállalkozásokból hatalmas hálózatokat hoztak létre.

Ezek nagy népszerűségnek örvendenek, mivel a digitális szolgáltatók platformjukon, honlapjukon általában a fogyasztók számára könnyen összehasonlítható módon mutatják be a vállalkozások ajánlatait, szolgáltatásait, termékeit. A fogyasztók szempontjából nyilvánvaló előny, hogy a teljes választékot bemutató platformokon a sok szempont alapján ki tudják választani az igényeiknek leginkább megfelelő ajánlatot, össze tudják hasonlítani az árakat, el tudják olvasni az értékeléseket, így lecsökken annak az esélye, hogy becsapják a fogyasztókat.

A vállalkozások számára is vannak jelentős előnyei, hiszen alacsony költséggel nagyon széles fogyasztói réteghez juthat el egy-egy cég és többoldalú, ellenőrzött szolgáltatást nyújthatnak nagyszámú végfelhasználónak, mert a hálózat segítségével sokkal több fogyasztóval vannak összekötve, mint korábban. Marketing stratégia nélkül is magasabb számú lehetséges fogyasztó ismeri meg a termék árát, a szolgáltatásának a minőségét. Elsősorban a kis- és középvállalkozások profitálnak ebből, hiszen jellemzően keveset költenek reklámra és így komoly kihívást jelentett mindig is számukra a szélesebb fogyasztói kör elérése.

Ennek az üzleti modellnek a hátránya éppen abból fakad, ami az előnye is: a digitális szolgáltatók hálózatának hatalmas mérete. Ezen a területen ugyanis az a tendencia, hogy a fogyasztók a nagyobb hálózatok felé orientálódnak, nem férnek meg a piacon egymás mellett az ugyanarra fókuszáló szolgáltatók, előbb-utóbb az egyik jobban kiemelkedik és szinte monopolizálja a piacot. Aki pedig nincsen rajta ezen a hálózaton, az a vállalkozás elveszíti a végfelhasználók tömegeinek az elérési lehetőségét.

A digitális szolgáltatók komoly piaci erővel rendelkeznek a velük szerződő vállalkozásokkal szemben, a fogyasztóvédelmi és egyéb jogszabályok pedig általában csak a végfelhasználó fogyasztókat védik, a szolgáltatást nyújtó vállalkozásokat nem. A súlyos egyensúlyhiány gyakran tisztességtelen gyakorlatokat és szerződési feltételeket eredményez, aminek az árak, a minőség, a tisztességes verseny, a választási lehetőség és az innováció látja kárát. Jellemző módon a szolgáltatók a vállalkozásokkal kötött szerződéshez olyan általános szerződési feltételeket csatolnak, melyek indokolatlanul kedvezőbb pozícióba hozzák a digitális szolgáltatót. Aki pedig nem fogadná el a tisztességtelen szerződési feltételt, az előtt nincsen valós lehetőség, mert jelentős versenyhátrányba kerülhet azáltal, ha nem szerepel az online szálláshely-közvetítő kínálatában, platformján.

A globális digitális szolgáltatók esetében visszatérő problémát okoz a panaszkezelés. Ugyan a fogyasztóvédelem egyre több szabállyal védi a vásárlókat és a szolgáltatások igénybe vevőit, de a külföldi székhelyű cégeknek a legtöbb esetben semmilyen kapcsolódása nincsen Magyarországhoz, ügyfélszolgálatuk mesterséges intelligencián alapul, a kapcsolattartás csak idegen nyelven lehetséges és szinte lehetetlen a panaszt orvosolni hivatott alkalmazottal beszélni.

A Javaslat célja a fogyasztók, valamint a vállalkozások számára magyarországi gazdasági tevékenységük védelme érdekében jogszabályi garanciák biztosítása az online szálláshely-közvetítőkkel szemben az elektronikus kereskedelem területén az Európai Unió vonatkozó szabályaival összhangban.

Részletes indokolás

1. §

Az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény (a továbbiakban: Ekertv.) 2. §-ában található értelmező rendelkezéseket egészíti ki az online szálláshely-közvetítő fogalmának a pontos meghatározásával.

A Javaslat értelmében online szálláshely-közvetítő alatt az olyan vállalkozást értjük, amely a szálláshely-szolgáltatók és a fogyasztók részére online nyújt kereskedelmi szolgáltatást azzal a céllal, hogy a szálláshely-szolgáltatók által nyújtott kínálatot a fogyasztók által támasztott szálláshely-kereslettel összekapcsolja, ami biztosítja a szálláshely-közvetítői tevékenység során az információnyújtás mellett a szálláshely-szolgáltatások értékesítését.

2. §

A Javaslat új 12/C. §-sal egészíti ki az Ekertv. szövegét, mely az online szálláshely-közvetítők működésével kapcsolatban állapít meg szabályokat. A módosítás az egységes jogalkalmazás érdekében előírja, hogy a szálláshely és a szálláshely-szolgáltatás fogalmak alatt a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvényben meghatározottakat kell érteni. Az Ekertv. alkalmazása során pedig szálláshely-szolgáltató a szálláshely-szolgáltatást végző magyarországi lakóhellyel rendelkező magánszemély és a magyarországi székhelyű vállalkozás.

Az online közvetítő szolgáltatások üzleti felhasználói tekintetében alkalmazandó tisztességes és átlátható feltételek előmozdításáról szóló 2019. június 20-i (EU) 2019/1150 európai parlamenti és a tanácsi rendelet (a továbbiakban: 2019/1150 EU Rendelet) is tartalmaz közvetlenül alkalmazandó szabályozást az üzleti felhasználók és az online közvetítő szolgáltatók közötti jogviszonyra vonatkozóan. A 2019/1150 EU Rendelet 11. cikk (1) bekezdése alapján az online közvetítő szolgáltatók belső rendszert biztosítanak az üzleti felhasználók panaszainak kezelésére, amelynek könnyen hozzáférhetőnek és díjmentesnek kell lennie az üzleti felhasználók számára, és biztosítania kell a panaszok észszerű időn belüli kezelését. A belső panaszkezelési rendszernek lehetővé kell tennie az üzleti felhasználók számára az érintett szolgáltatóhoz való közvetlen panaszbenyújtást az

online közvetítő szolgáltatások nyújtásához közvetlenül kapcsolódó technológiai problémák, valamint a szóban forgó szolgáltató online közvetítő szolgáltatások nyújtásához közvetlenül kapcsolódó intézkedése vagy magatartása esetén.

A Javaslat előírja, hogy az online szálláshely-közvetítő magyar nyelvű, élőhangos ügyintézését lehetővé tevő telefonos vagy emberi közreműködéssel működő, elektronikus eléréssel rendelkező ügyfélszolgálatot és panaszkezelési mechanizmust működtet, ha a szolgáltatása Magyarországon legalább három vármegye területére irányul. Az online szálláshely-közvetítők belső panaszkezelési rendszere akkor lesz könnyen hozzáférhető és díjmentes, ha az magyar nyelvű, élőhangos ügyintézését lehetővé tevő telefonos vagy emberi közreműködéssel működő, elektronikus eléréssel rendelkező ügyfélszolgálatot és panaszkezelési mechanizmust jelent. A szálláshely-szolgáltatótól beérkezett panasz kivizsgálásának határideje akkor lesz észszerű, ha a panaszt az online szálláshely-közvetítő 30 napon belül érdemben megválaszolja. A Javaslat nincs ellentmondásban az uniós szabállyal azáltal, hogy egy szűkebb ágazat, az online szálláshely-közvetítők számára magyar nyelven is elérhető ügyfélszolgálat működtetését írja elő.

A Javaslat általánosságban megtiltja a tisztességtelen szerződési feltételek alkalmazását, illetve példálózóan felsorol hat különböző tartalmú szerződéses rendelkezést, amelyek alkalmazását kifejezetten tisztességtelennek tekinti a Javaslat.

a) a szálláshely-szolgáltató magyarországi közigazgatási hatósághoz fordulása jogának kizárása;

A Magyarország területén működő szálláshely-szolgáltató tevékenységére számos jogszabály vonatkozik, melyek végrehajtását közigazgatási hatóságok ellenőrzik. Annak kizárása, hogy a magyar vállalkozás a magyar hatóságokhoz forduljon, egyrészt jogszerűtlen, hiszen sok esetben például egy élelmiszerbiztonsági hiba esetén a vállalkozás kötelessége a hatóságokhoz fordulás, másrészt a jogbiztonságot is sérti, hiszen más, külföldi hatósághoz nem fordulhat, mivel azok nem járhatnak el egy magyarországi jogsértés esetén, ezért egy ilyen kötelezettség előírása sem szerepelhet jogszerűen az online szálláshely-közvetítő és a szálláshely-szolgáltató közötti szerződésben.

b) olyan fizetési határidő megállapítása az online szálláshely-közvetítő számára, amely határozatlan idejű vagy a teljesítéstől számított 45 napnál hosszabb;

Vannak olyan üzleti konstrukciók, mint például a szállásfoglalás, ahol a szolgáltatást igénybe vevő fizethet az online szálláshely-közvetítő felületén és fizethet közvetlenül a szálláshelyen is, akár készpénzben is. Mivel ilyenkor a szálláshelynek jutalékot kell fizetnie az online szálláshely-közvetítőnek, mindkét szerződő fél számára felmerülhet a másik irányába fizetési kötelezettség. Az egyik jelentős online szálláshely-közvetítő jelenleg is alkalmaz olyan ÁSZF-et, amely alapján a szálláshelynek 14 napon belül kell kifizetnie az online szálláshely-közvetítő jutalékát, míg ő „időről időre kiegyenlítheti a számlát” a szálláshely-szolgáltató irányába. Nyilvánvaló, hogy ez a bizonytalan megfogalmazás egy olyan tisztességtelen feltétel, amit a szálláshely-szolgáltatók érdekében nem szabad megengedni.

A Javaslat tisztességtelennek minősíti, ha nincsen határozottan megállapítva a fizetési határidő vagy az a teljesítéstől számított 45 napnál hosszabb időben van meghatározva, vagyis a hatálybalépést követően olyan ÁSZF rendelkezés lenne csak jogszerű, ami konkrétan meghatározná egy legfeljebb

45 napos időszakot, ami a teljesítés után, vagyis a szálláshely használatát követően állna az online szálláshely-közvetítő rendelkezésére, hogy a vendég által befizetett összegből továbbítsa a szálláshely felé az őt illető részt.

c) annak megtiltása vagy korlátozása, hogy a szálláshely-szolgáltató az online szálláshely-közvetítővel kötött szerződésben foglaltnál alacsonyabb áron kínálja a szálláshely szolgáltatását;

Jellemző szerződési feltétel az online platformot működtető szálláshely-közvetítőknél, hogy tiltják a szálláshely-szolgáltatók számára a saját honlapon vagy más közvetítői platformokon való megjelenést, szolgáltatásainak a hirdetését, elsősorban azt, hogy az online szálláshely-közvetítő platformján feltüntetett ár alatt kínálja a szálláshelyet. Ez egyértelműen egy versenykorlátozó szerződési kitétel, amely tisztességtelen feltételnek minősül.

d) kölcsönös fizetési kötelezettség esetén a szálláshely-szolgáltató számára fizetési biztosíték – különösen letét vagy más biztosíték, illetve késedelmi kamat – egyoldalú előírása;

Az online szálláshely-közvetítő és a szálláshely-szolgáltató közötti kapcsolat egyensúlyát billenti el, ha kölcsönös fizetési kötelezettségnél csak az egyik szerződő fél erősítheti meg követeléseit kielégítésének biztosítását. Egyes online szálláshely-közvetítők kötelezően előírják a szálláshely-szolgáltatók részére letét adását, ahonnan késedelmes teljesítés vagy jogvita esetén egyoldalúan ki tudja elégíteni a követelését, míg a szálláshely-szolgáltatóknak nincsen ilyen lehetőségük.

e) annak előírása, hogy az online szálláshely-közvetítő és a szálláshely-szolgáltató közötti elszámolási vita esetén a vitatott összeget a szálláshely-szolgáltatónak a vita lezárását megelőzően meg kell fizetnie az online szálláshely-közvetítő részére;

Ez a szerződési feltétel különösen kiszolgáltatott helyzetbe hozhatja a szálláshely-szolgáltatót. Ha elszámolási vagy bármilyen vita keletkezik a felek között, akkor a szálláshely-szolgáltatónak mindenképpen azonnal meg kell fizetnie az online szálláshely-közvetítő követelését, így az a jogvita, per vagy más eljárás lezárásáig az online szálláshely-közvetítőnél marad.

f) az online szálláshely-közvetítő felelősségének kizárása a szálláshely-szolgáltatóval szemben a szerződéses kötelezettségének teljesítéséhez az online szálláshely-közvetítő által bevont harmadik személy magatartásáért.

Az online szálláshely-közvetítők jellemzően a hálózat folyamatos fejlesztése és a terjeszkedés érdekében együttműködnek más online szálláshely-közvetítőkkal, digitális szolgáltatókkal, piaci szereplőkkel. Abban az esetben, hogy ha ez a harmadik személy a tevékenységével kárt okoz a szálláshely-szolgáltatónak, akkor tisztességtelen, ha az online szálláshely-közvetítő teljesen mentesül a felelősség alól, hiszen a polgári jog szabályai szerint egyébként egyetemlegesen felelne az okozott kárért.

3. §

Hatásköri szabályokat állapít meg a javaslatban foglalt rendelkezések ellenőrzése tekintetében. Az ügyfélszolgálatra és panaszkezelési mechanizmusra vonatkozó rendelkezések megsértése esetén a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Elnöke jár el az internetes közvetítő szolgáltatások egyes szabályairól szóló 2023. évi CIV. törvény 7/A. alcímében foglalt eljárási szabályok szerint.

A tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések megsértése esetén a Gazdasági Versenyhivatal jár el versenyfelügyeleti eljárásban azzal, hogy a jogsértésre vonatkozóan a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény IX. Fejezete szerinti bejelentésre vonatkozó szabályok nem alkalmazhatók.

4. §

Európai Unió jogi aktus végrehajtásához szükséges rendelkezés rögzítése.

5. §

Az Ekertv. 12/C. §-ának műszaki notifikációs bejelentése megtörténtéről szóló rendelkezés.

6. §

Hatályba léptető rendelkezés.

7. §

Műszaki notifikációs bejelentés megtörténtéről szóló rendelkezés.